РОЗРАХУНКОВА РОБОТА 6

ІНФОРМАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДЖЕРЕЛА, ПРИЙМАЧА ТА КАНАЛУ ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕШКОДАМИ

Мета роботи: навчитися розраховувати інформаційні характеристики системи передачі даних.

Вхідні дані

 $j_1=1+1997=1998$ кількість переданих символів $j_2=11$ мс - середній час виробітку символу на виході джерела $j_3=10$ – порядковий номер завдання

(1) Безумовні ймовірності

$$p(A,B) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0.05 \\ 0.15 & 0.05 & 0.1 \\ 0.1 & 0.15 & 0.4 \end{pmatrix}, \quad \begin{pmatrix} 0.05 \\ 0.3 \\ 0.65 \end{pmatrix}$$
$$p(b_j) \quad (0.25 \quad 0.2 \quad 0.55)$$

(2) Ентропія джерела і приймача

$$H(A) = -\sum p(a_i)\log_2 p(a_i)$$

p(ai)	log2(p(ai))	p*log
0,05	-4,3219	-0,2161
0,3	-1,7370	-0,5211
0,65	-0,6215	-0,4040
	H(A) =	1,1412

$$H(A) = 1{,}1412 \ \textit{6im/cumb}$$

$$H(B) = -\sum p(b_j)\log_2 p(b_j)$$

p(bj)	log2(p(bj))	p*log
0,25	-2,0000	-0,5000
0,2	-2,3219	-0,4644
0,55	-0,8625	-0,4744
	H(B) =	1,4388

$$H(B) = 1,4388 \ \textit{6im/cumb}$$

(3) Матриця умовних ймовірностей з боку приймача

$$p\Big(a_i/b_j\Big) = \frac{p(a_i,b_j)}{p(b_j)}$$

$$\begin{array}{cccc} & & & & & \\ & & & & \\ & & & & \\ & & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & \\ & & \\$$

Умовна ентропія

$$H(A/B) = -\sum_{i} \sum_{j} p(b_{j}) p\left(a_{i}/b_{j}\right) \log_{2} p(a_{i}/b_{j})$$

$$0 \quad 0 \quad 0,0909$$

$$p(ai/bj) \quad 0,6 \quad 0,25 \quad 0,1818$$

$$0,4 \quad 0,75 \quad 0,7273$$

$$0 \quad 0 \quad -3,45943$$

$$10g2 \quad -0,73697 \quad -2 \quad -2,45943$$

$$-1,32193 \quad -0,41504 \quad -0,45943$$

$$0 \quad 0 \quad -0,31449$$

$$p*log \quad -0,44218 \quad -0,5 \quad -0,44717$$

$$-0,52877 \quad -0,31128 \quad -0,33413$$

$$\Sigma \quad -0,97095 \quad -0,81128 \quad -1,0958$$

$$p(bj) \quad 0,25 \quad 0,2 \quad 0,55$$

$$-0,24274 \quad -0,16226 \quad -0,60269$$

$$H(A/B) \quad 1,0077$$

$$H(A/B) = 1,0077 \ \textit{6im/cumb}$$

Також

$$H(A/B) = -\sum_{i} \sum_{j} p(a_i, b_j) \log_2 p(a_i/b_j)$$

$$\begin{array}{ccccc} & 0 & 0 & 0.05 \\ p(A,B) & 0.15 & 0.05 & 0.1 \\ & 0.1 & 0.15 & 0.4 \\ & & & & & & & \\ & & & & & & & \\ & & & & & & & \\ p*log & & -0.11054 & -0.1 & -0.24594 \\ & & & & & & & & \\ & & & & & & & \\ -0.13219 & -0.06226 & -0.18377 \\ & & & & & & & \\ & & & & & & \\ H(A/B) & & 1.0077 \end{array}$$

$$H(A/B) = 1,0077$$
 біт/симв

Результати збігаються.

(4) Матриця умовних ймовірностей з боку джерела повідомлень

$$p\Big(b_j/a_i\Big) = \frac{p(a_i,b_j)}{p(a_i)}$$

$$\begin{array}{cccc} & & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ &$$

Умовна ентропія

0

H(B/A) 1,3053

 $H(B/A) = 1,3053 \ біт/симв$

Також

$$H(B/A) = -\sum_{i} \sum_{j} p(a_i, b_j) \log_2 p(b_j/a_i)$$

$$p(A,B) = 0 \quad 0 \quad 0,05$$

$$p(A,B) = 0,15 \quad 0,05 \quad 0,1$$

$$0,1 \quad 0,15 \quad 0,4$$

$$0 \quad 0 \quad 0$$

$$p*log = -0,15 \quad -0,12925 \quad -0,1585$$

$$-0,27004 \quad -0,31732 \quad -0,28018$$

$$H(B/A) = 1,3053$$

$$H(B/A) = 1,3053 \ \textit{6im/cumb}$$

Результати збігаються.

(5) Ентропія об'єднання

$$H(A,B) = -\sum_{i} \sum_{j} p\left(a_{i},b_{j}\right) \log_{2}p(a_{i},b_{j})$$

$$\begin{array}{ccccc} & 0 & 0 & 0,05 \\ p(A,B) & 0,15 & 0,05 & 0,1 \\ & 0,1 & 0,15 & 0,4 \\ \\ & & 0 & 0 & -4,32193 \\ & & & 0 & 0 & -4,32193 \\ & & & & -2,73697 & -4,32193 & -3,32193 \\ & & & & & -3,32193 & -2,73697 & -1,32193 \\ \\ & & & & 0 & 0 & -0,2161 \\ & & & & p*log & -0,41054 & -0,2161 & -0,33219 \\ & & & & & -0,33219 & -0,41054 & -0,52877 \\ \\ & & & & & & H(A,B) & 2,4465 \\ \end{array}$$

$$H(A, B) = 2,4465 \ 6im/cumb$$

Перевірка

$$H(A,B) = H(A) + H(B/A)$$

 $H(A,B) = 1,1412 + 1,3053 = 2,4465 \ біт/симв$

$$H(B,A) = H(B) + H(A/B)$$

 $H(B,A) = 1,4388 + 1,0077 = 2,4465 \; 6im/cumb$

(6) Втрати інформації в каналі зв'язку

3 боку джерела (відплив інформації)

$$\Delta I_A = k \bullet H(B/A)$$

$$\Delta I_A = 1998 \bullet 1,3053 = 2608 \ \textit{6im}$$

3 боку приймача (стороння інформація)

$$\Delta I_B = k \bullet H(A/B)$$

$$\Delta I_B = 1998 \bullet 1,0077 = 2013 \ \textit{6im}$$

(7) Кількість взаємної інформації на к переданих символів

$$I(A, B) = k(H(B) - H(B/A)) = k \cdot H(B) - \Delta I_A$$

 $I(A, B) = 1998 \cdot 1,4388 - 2608 = 267 \text{ 6im}$

$$I(B, A) = k(H(A) - H(A/B)) = k \cdot H(A) - \Delta I_B$$

 $I(B, A) = 1998 \cdot 1,1412 - 2013 = 267 \text{ 6im}$

(8) Перевірка

$$I(B, A) = k(H(A) + H(B) - H(B, A))$$

$$I(B, A) = 1998 \cdot (1,1412 + 1,4388 - 2,4465) = 267 \text{ 6im}$$

(9) Швидкість передачі інформації R (інформаційний потік)

$$R = \frac{I(A,B)}{\tau} = \frac{I(B,A)}{\tau}$$

$$R = \frac{267}{11 \cdot 10^{-3}} \approx 24 \,\kappa 6 im/c$$

(10) Пропускна здатність каналу

$$C = k \cdot \max \left\{ \frac{I(A, B)}{\tau} \right\} = k \frac{\log_2 m}{\tau}$$

m=3 - кількість переданих (прийнятих) символів

$$C = \frac{1998 \cdot \log_2(3)}{0.011} \approx 289 \,\kappa 6 im/c$$

(11) Продуктивність джерела А

$$\bar{H} = \frac{k \cdot H(A)}{\tau}$$

$$\bar{H} = \frac{1998 \cdot 1,1412}{0.011} \approx 207 \ \kappa 6 im/c$$

(12) Надмірність джерела D

$$D = 1 - \frac{H(A)}{H_{max}(A)}$$

$$D = 1 - \frac{1,1412}{\log_2(3)} = 0,280 = 28,0\%$$

Висновки

У роботі були зроблені розрахунки параметрів системи передачі інформації, а саме джерела та приймача повідомлень, каналу зв'язку, дана оцінка продуктивності та надмірності джерела повідомлень.

Перевірка всіх розрахунків показала, що вони зроблені вірно.